

Naročnina listu: ==

Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . " 6—
 Četrť leta . . . " 3—
 Mesečno . . . " 1—

Zunaj Avstrije: ==

Celo leto . . . K 17—

Posamezne številke

:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila

se računijo po 12 vinarjev od 6redne petivrstice: pri večkratnih oznanilih velik :: popust. ::

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek :: popoldne. ::

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Razpust?

Zopet enkrat je v nevarnosti naš parlamentarizem in ljudje si zopet enkrat pripovedujejo velike skrivnosti o našem državnem zboru. Ali je to upravičeno, ali stojimo res pred razpustom, to vprašanje se nehote vsiljuje vsakomur, ki le z nekoliko večjo pazljivostjo premotriva tokratni položaj. Zunanji vzrok krize je: poljsko-rusinski spor, notranjih, prikritih je pa več. Pri nekaterih je celo „der Wunsch der Vater des Gedankens“ ter bi radi videli državni zbor razpuščen prej ko prej.

V državnem zboru tvorijo sedaj večino liberalni Čehi, nemški nacionalci, Poljaki in Italijani. Včasih se okrog tega okostja znajde še kaka druga stranka, toda v bistvu je večina vedno označena z zgoraj navedenimi strankami. Ta večina, izišla iz zadnjih volitev, gospodari sedaj v naši državnozborški polovici že čez dve leti. Z velikim krikom in med urnebesnim navdušenjem je šla na delo. Poraz nemških krščanskih socialcev je bil mnogim nekako znani lolepše bodočnosti. Toda prišlo je drugače. Svobodomiselná kooperacija se ni izkazala in že sedaj po dveh letih vlada grozna pobitost. Liberalni zaročenci berejo drug drugemu levite in valijo krivdo radi nedelavnosti državnega zbora iz enih ram na druge. Seveda, pri tem ne skoparijo z očiki in če človek čita njihovo časopisje, potem se v groznem labirintu sploh ne spozna.

Eden glavnih vzrokov teh desolatnih razmer je brezdvomno dejstvo, da večinske stranke nimajo nobenega sposobnega voditelja. Med seboj needine in razdrapanje, se love od ene osebe do druge, a nikjer ne najdejo res zmožnega človeka, ki bi jim pokazal skupno pot. Voditeljev, takojimenovanih „odličnih politikov“, imajo dovolj, ampak ko gre za res, potem se izkaže cela duševna revščina. Gozd je velik, toda gotovi ljudje radi samega gozda ne vidijo niti dreves. Največje reve v tem oziru so nemški nacionalci. Pri zadnjih volitvah so spravili skupaj veliko število mandatarjev. Kakor je bilo čitati v njihovem časopisju, so obljubliali delati „furorje.“ In sedaj? Nič in zopet nič! Neorientiranost in nesmotrenost sta glavna znaka. s katerima se da še tu pa tam kaj vtumljiti in zadovoljiti. Cela mizerija se tedaj še umetno, a z največjimi težavami prikriva. Vendar pa je skoro nemogoče pričakovati, da bi to trajalo dalje. Pokanje in rušenje, ki ga je opaziti na vseh koncih in krajih, bo postalo tako, da se ga bo zbal tudi najnedolžnejši.

Kakor smo tedaj že rekli, so sedanje svobodo-

miselne večinske stranke povsem nezmožne za vsako smotreno delo. Odsev teh večinskih strank je ministrstvo za nesnosnim Hohenburgerjem. Da je tako ministrstvo za našo državno polovico nerabno, ni treba še posebej povdarjati, ker je to že prevečkrat potrjena resnica. Sicer ne mislimo s temi konstatacijami napadati parlamentarizma. Naše ustavno življenje je ravno tako kot kje drugod, dobro in v svojem bistvu zdravo, samo njegovi varuhi so za nič. Da bi se ti varuhi spremenili, za to se trudijo najbolj krščanski socialci. Kljub groznim stroškom — glej slučaj Mataja — si žele novih volitev, ker upajo, da bi jim znala cvesti pšenica. Nas kot strajkarje puščajo te zadeve seveda popolnoma mirne. Naša pozicija med volilstvom je tako trdna, da nas pustene nove volitve popolnoma hladne. Godilo bi se lahko samo liberalcem, ki bi zopet doživeli grozne poraze.

„Stranka kmečkih ljudi.“

Pred kratkim je bilo na tem mestu brati, da je Narodna stranka „gospodska“ stranka. Zvedeli smo, da je tako izjavil v „Narodnem Listu“ neki napredni kmet, za njim pa je isto trdil neki dr. Brunčko na letošnjem glavnem zboru Narodne stranke dne 5. oktobra. Dr. Brunčko je menda, kakor kaže njegov naslov, gotovo tuji gospod in ob enem pristaš tiste „gospodske“ stranke; on bo torej vedel, ker je celo odbornik te „gospodske“ Narodne stranke, dobro vedel, ali je temu res tako, ali je „delala“ njegova stranka za gospodske ljudi po mestih in trgih in za gospodo po kmetih in koliko je delala. Besedo tega odbornika, odbornika brez mandata, si je treba zapomniti, kajti potem nam bodo še bolj čudno zanimive besede drugega odbornika z mandatom podpredsedništva.

V „Narodnem Listu“ z dne 17. oktobra namreč beremo, da je tisti odbornik, podpredsednik Narodne stranke, dejal na ravno istem obnem zboru, da je Narodna stranka pred vsem stranka kmečkih ljudi, zato je bajje samo ob sebi umevno njeno delovanje agrarno, to je, osredotočeno za dobrobit — kmečkoga ljudstva.

Opravičeni smo torej vprašati: kdo ima prav, ali odbornik brez mandata, ali odbornik z mandatom podpredsedništva? Odgovor si damo, ker dobro poznamo Narodno stranko in vse njene znamenite narodne nastope in njeno delovanje po naši deželi, — lahko sami. Mi potegnemo namreč z naprednim kmetom, ki se je pritoževal v „Narodnem Listu“, da je Narodna stranka gospodska stranka. Napredni kmet

bo že vedel, ker je bajje stranka pred vsem za — „kmečke ljudi.“

Koristno bi pa bilo za tistega naprednega kmeta, da bi ne ostal na pol poti. Izvajati bi namreč še moral te-le posledice: Če njegova beseda v stranki kaj velja, mora gledati, da stranko temeljito poboljša, spravi na druga pota. Toda o tem se je že lahko zdaj prepričal, da na njegove besede nič ne dajo gospodje, saj mu še odborništva niso dah. Če pa njegova beseda ne zaleže nič, potem je pa neodkritosrčen, neznačajnej, če je še nadalje njen pristaš in podpira tisto „gospodsko“ stranko, pri kateri dobro misleča beseda ne zaleže nič, niti beseda naprednega kmeta, za katerega „pred vsem stranka deluje.“

Toda mi vemo, da se napredni kmet sam rad štuli med tisto gospodo in zaničuje svoj kmečki stan, sicer bi ne bil „napreden.“ Dvoje stvari ga je namreč naučila Narodna stranka pozabiti. Prvič:

Kmečko življenje je življenje največjega trpljenja, drugič: kmečko življenje je življenje najudanejše pobožnosti. To dvoje je zavrгла Nar. stranka in z njo tudi napredni kmet. Narodna stranka ne more biti prava kmečka stranka, ker zametuje trpljenje žuljavih rok in pridiguje gospodsko, veseljaško, komodno lenarjenje. Narodna stranka je napredne kmete naučila zaničevati cerkev, obrekovati duhovnike, norčevati se iz pobožnih ljudi. Naprednemu kmetu začne kmalu, kakor nam kažejo žalobog že mnogi dokazi, mrzeti kmečko delo, ljube mu je postopanje. Kolikokrat slišimo naprednega kmeta govoriti, da je kmečko delo neumnost, boljše je, voziti se okoli in postopati, ko pa obdelavati grudo. Pozabil je in je jezen, če ga kdo spomni: „V potu svoje-ga obraza si boš kruh služil“ in neprijetna, odurna mu je resnica, da zemlja rodi le trnje in osat, če je pridno in s celim naporom ne obdeluje. Ljubezen do rodne grude, s trpljenjem prežete, je izginila pri naprednem kmetu. To je zasluga Narodne stranke.

Bridke, hude posledice ne izostajajo za stranko in njene pristaše. Stranka se krči, trezni pristaši se odtegujejo njenemu vplivu, ker vidijo, da jik tira Narodna stranka v pogubo. O onih pristaših ki še navzlic temu vstrajajo pri Narodni stranki, akoravim, morajo v svoji omejenosti imeti veliko sovražstvo do večne resnice.

Da dva odbornika Narodne stranke na istem zborovanju govorita take med seboj si nasprotujoče besede in se nikdo med njimi ne najde, ki bi opozoril svoje pristaše na tako neverjetno nedosledne pojave strankinega ustvarjanja, to je znak najhujše

PODLISTEK.

Pobratimija Slovencev in Hrvatov.

Veseli pozdravljamo na novo oživljeno zvezo Slovencev in Hrvatov ter se spomimo stare zveze Slovencev, bivših na Hrvaškem v šolah in službah, kjer so našli novo domovino.

Štajerski Slovenci so imeli po zgodovini tesno zvezo s Hrvati že od časov sv. Cirila in Metoda, — zlasti vsihodni Štajerci s kajkavskimi Hrvati od Varaždina skozi Zagorje do Zagreba. Po govorečem jeziku se itak niso veliko razlikovali, kakor piše profesor M. Valjavec v letnem poročilu varaždinske gimnazije leta 1856, kjer je poslovenjeno igro „Ifigenija v Tauridi“ v slovenskem jeziku priobčil s to opazko:

„Jezik je okol Varaždina, kakor priznavaju svi slovničari, slovenski. i doista malo različan od pismenoga slovenskoga jezika. K tomu pako ima u ovdašnjih učionah svake godine više manje Slovenaca iz Štajerske.“

V tem pomenu je tudi gospod profesor dr. Ilešič na Vrazovem domu ob Vrazovi Lipi l. 1910 povdarjal: „da je bila v prejšnjih časih slovenska domovina s sosedno Hrvaško eno kulturno področje. Stari pismeni spomeniki v Središču, Ormožu, Ljutomeru in Veliki Nedelji kažejo pretežno vpliv kajkavski (zagorsko-hrvaški). Varaždinska gimnazija in zagrebške šole so po naravni legi Štajerce vlekle k sebi in so sinovi na primer središki vsi dijači v Varaždinu.“

Med temi so sedaj živeči zlatomašnik gospod Pintarič, dekan in mestni župnik v Račgoni — a letos umrli znani gospod zlatomašnik Šinko v Sredi-

šču in gospod Repič Franjo, zlatomašnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah; tudi slavni učenjak dr. Miklošič je nekatere razrede v Varaždinu obiskoval; ni župnije med Muro in Dravo ter v vinorodnih Halozah, da ne bi bilo dijaka tekem let v Varaždinu — do novejših časov bilo jih je do 50 na leto. Dobro je gospod dr. Ilešič omenil: „Tu so se spoznali s hrvaško književnostjo ter jo prinašati na Štajersko, ki ni imela kulturnega središča.“

Nekateri dijaki, dokončavši šestrazredno gimnazijo, so šli v Zagreb, a nekateri v Gradec v filozofijo (7. in 8. razred) ter so mnogi po tem ostali na Hrvaškem v službah in tam novo domovino imeli. A posebno dosti je bilo duhovnikov Slovencev na Hrvaškem v službi, saj ni bilo škofije brez Slovence, celo slavni Strossmajer, škof v Djakovem v Slavoniji, imel je duhovnika gospoda Matekoviča iz Drakovca pri Mali Nedelji — že rajni — lam bi bil zlatomašnik. Res, velikanski bi bil imenik vseh Slovencev gospodov profesorjev, uradnikov, zdravnikov, učiteljev itd., kateri so častno tamkaj službovali, ali pa še služijo; pa tudi na Štajerju so Hrvati slavno delovali, na primer bili so župniki iz Varaždina pri Kapeli Ign. Minarič, pri Sv. Križu Alj. Mauer, in Bratuša Mirko itd., bilo je res pobratimsko življenje med Slovenci in Hrvati, kakor v šolah, tako v službah.

Naj bo s tem postavljen spomin rojaku Slovencu, kateri je 50 let na Hrvaškem živel kot dijak in duhovnik, gospod Anton Milošič, župnik v Modrušu v senjski škofiji — obhajal bi letos štiridesletnico — toda 23. avg. je dveletnica njegove smrti.

Rojen 3. maja 1848 pri Sv. Andražu v Leskovcu v Halozah. Iz domače šole je prišel v varaždinsko gimnazijo, katero je z maturo dovršil l. 1869, ter se odločil za bogoslovje v Senj, a njegova sošolca pa v Maribor — eden že v miru počiva, a drugi blago-

nosno deluje v Ljutomeru na prekrasnem Mursem polju. Senj je pomorsko mesto v hrvaškem Primorju, k tej škofiji spada Reka in znani Trsat. Tu je bilo že več duhovnikov v službi, na primer gospod Tomažič od Sv. Miklavža, Kralj iz Ormoža, bogoslovci: Kocmut od Sv. Boltanka v Slov. goricah, Masten iz Ormoža (še živeči), Filipič Peter, Čanžek, Rakuša že rajni; pozneje: Krajnc H., gospod Kokol od Sv. Barbare, sedanji gospod kanonik Vršič Al., ravnatelj bogoslovja v Senju od Sv. Antona v Slov. goricah; velečastiti gospod kanonik Lorbek v Brebiru od Sv. Trojice v Slov. goricah, — razun teh bilo je še več Slovencev na Reki pri kapucinih, na primer imeniten pridigar provincijal P. Avg. Belec od Sv. Barbare, P. Polič od Sv. Ane, P. Rajh od Sv. Tomaža, Postružnik, Strajšnak, Potočnik, Tabor; kleriki: Bežan (bivši notar v Marnebergu), Škrjanec, Topolnik itd., tako je našel Slovenec Milošič daleč od svoje domovine več svojih rojakov.

Težavno je bilo takrat potovanje v Senj, ker se na Reko ni bilo železnice, a od Reke do Senja se je trebalo pomorskemu življenju vaditi — toda dobra volja je vse premagala — to pot so tudi Slomšek hodili l. 1820 v Senj kot dijak v 7. razred.

Sedanja senjska škofija obstoji iz stare senjske in iz modruške leta 1617 — zato ima dvojne kanonike — za Senj in za Modruš v Brebiru, Novi in Bakru; vernikov 360.000, župnij 135, a kaplanj 80, toda 50 praznih. Tu se je slovenski bogoslovec z veseljem na svoj poklic pripravljajl ter bil leta 1873 posvečen in 3. avgusta je v Leskovcu v Halozah novo sv. mašo služil, pridigal mu je rojak gospod Jurij Duh, vitez božjega groba, bivši župnik in dekan v zagrebški nadškofiji. Dasiravno je bilo leto 1873 med Slovenci za časa volitev jako burno, konservativne Haložane so namenili mladostloveni, kakor zdaj štajerčijanci, ugonobiti — vendar se je na primiciji vse

propalosti stranke, ki niti sama ne vidi, kako je samostojno in trezno mislečim ljudem v zasmeh in pomilovanje. Če pa se spomnimo na njen program, potem pa si lahko to razjasnimo. Program Narodne stranke je namreč ono znano ovinkarstvo, to se pravi po domače: neodkritosrčnost in hinavščina.

Naše prireditve.

Dramlje.

Dne 9. t. m. je imel tukajšnja mladeniška zveza svoj mesečni shod. Pri tej priliki nam je priredilo „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru predavanje o stoletnici slavne bitke pri Lipskem s posebnim ozirom na avstrijske Slovence. Vdeležili so se shoda ne le mladeniči, ampak tudi možje, žene in dekleta, tako da je bila vdeležba prav povoljna. Govornik, prof. Klo v a j č i č, je očrtal najprej političen položaj, ki je nastal v Evropi l. 1813. po strašnem porazu Napoleonom na sneženih ruskih poljanah l. 1812. Evropski narodi so porabili priliko, da stresejo iz svojega tilnika neznošen jarem silnega Napoleona, ki v svojem častihlepju ni poznal mej. Rusko-pruski zvezi se 11. avgusta pridruži Avstrija in napove Napoleonu vojsko. Po mnogoterih večjih in manjših bitkah, pri katerih je Napoleon sam imel še precej sreče, tem več smole pa njegovi generali, je prišlo do velikanske bitke narodov pri Lipskem (15.—18. okt.). Pretežno večino avstrijske vojske so tvorili Slovani, Čehi, Slovenci in Hrvati. Vrhovni poveljnik cele zvezne armade je bil Čeh, knez Schwarzenberg. Tirolska je bila takrat pod Napoleonom, Solnograd pri Bavarski, iz alpskih nemških dežel pa se zaradi znanih telesnih hib rekrutira primeroma malo vojakov. Poprečno je takrat prišel v Avstrijo na 100 prebivalcev po 1 vojak, ki je bil poklican pod orožje. Pri nas Slovencih in pri Hrvatih je bilo to število večje, ker so pri nas vedno jemali primeroma zelo veliko število vojakov. Slovenci onstran Save, Primorci in Dalmatinci so se morali vojskovati pod Napoleonovimi zastavami, ker so bili takrat pod njegovo oblastjo. Tako so kosti naših junakov raztresene po ruskih in nemških poljanah.

V bitki pri Lipskem je odločitev padla zlasti 16. oktobra. Napoleon je glavne sile osredotočil ravno proti avstrijski vojski, ker če to stre, potem ima lahek posel z drugima dvema zaveznikoma. Ko so v Lipskem zvonovi že oznanjali Napoleonovo zmago, se je bojna sreča nenadno zasuknila. Francoski poveljnik Murat si ni dovolj ogledal terena, prve vrste francoske konjenice so pri glavnem naskoku popadle v neko jamo, nastal je nered in v to klopko premetavajočih se konj in ljudi so ruski topovi vsipali strašen ogenj. Slovansko orožje je odločilo v kritičnem trenutku.

Ko je bil Napoleon premagan, so avstrijske čete brez posebnih prask zasedle zopet t. i. ilirske dežele. Francoske posadke so se slabo upirale, ljudstvo pa je povsod z navdušenjem pozdravljalo avstrijske vojsake in se veselilo, da pride zopet pod „starega cesarja.“ Žal, da se je ta ganljiva zvestoba hrvaško-slovenskega ljudstva potem plačevala z grdim ponemčevanjem in kratenjem narodnih pravic. Velikega pomena pa je vendar bilo, da so Slovenci in Hrvati prišli zopet s svojimi brati pod enega vladarja, ker če bi bili ostali ločeni še dalje, bi eni in drugi težko ohranili svoj narodni obstoj.

Vsled napoleonskih vojsk je ljudstvo neznansko trpelo. Najkrepkejši možje in mladeniči, cvet na-

mirno in veselo vršilo — bila je prava cerkveno-narodna svečanost.

Mladi gospod Anton se je moral v kratkem posloviti v Haložah, ter oditi pastirovat v kršno Primorje, ni bilo več časa obiskati prijatelje, kateri so še imeli nove sv. maše. Bilo je tega leta v Haložah in Slovenskih gorah — novi del lavantinske škofije — 11 novomašnikov; izmed teh so še trije v službi: dva dekana in eden župnik, dva umirovljena, a šest rajnih — odišel je, pa ni pozabil na slovenski mili kraj, bil je naročnik „Slovenskega (Gospodarja“, družbe sv. Mohorja, ter še je pismeno in osebno prijatelje obiskoval. V službi kot kaplan, provizor bil je delaven in vesten dušni pastir, ter postavši župnik v Cerovniku, pozval si je svojo staro mater in sestro na prevžitek, kjer pa ste tudi počitek našli — a v Leskovec ni več zahajal, ker so bližnji sorodniki umrli. Prestavil se je v slavni Modruš za župnika, tu je 22 let za križ častni in sloboda zlato deloval. Modruš je bilo mesto, trdnjava, a so grozni Turki razdajali, tu je bil škofije sedež od leta 1460 do 1617, tu se opravlja kakor v škofiji služba božja v staroslovenskem jeziku, z glagolico, črke od sv. Cirila in Metoda, zato se imenujejo duhovniki: „glagoljaši.“ V starih časih se je tudi na Slovenskem tu in tam glagoljašilo, na primer leta 1607 je bil nastavljen pri sv. Ožbaltu v Ptujju kaplan Tomaž Putilanič, Dalmatinec, v Zadru posvečen, glagoljaš, ki je tukaj imel v staroslovenskem jeziku službo božjo; isti je bil leta 1604 vikar v Žusmu (Orožen, VI. str. 559), a od leta 1607—1617 župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Potem je nazaj odišel v Dalmacijo — toliko o njem „Povoden.“

Slovenec Milošič je 38 let v staroslovenskem jeziku opravljal službo božjo vestno in pobožno, za to je lahko na koncu vsake in zadnje sv. maše molil tako: „Ugodna budi tebe sv. Trojice služba rabota-

roda, so padli po bojišjih ali se vrnili večinoma pohabljeni in bolehave na svoje domove, prišla so velikanska vojna plačila, denarni polom l. 1811., potem pa zaporedoma zelo slabe letine. A ravno ti strašni časi nas učijo, da v hudih nesrečah ni treba obupati, ampak z zaupanjem na Boga oprijeti se krepko dela in sčasoma zacelijo tudi najhujše rane. Ljudstvo, ki pošteno krščansko živi, pridno dela in skrbi za svojo izobrazbo, prestane tudi najhujše krize, njegovi zunanji sovražniki ga ne morejo ugonobiti. Hujši je znotranji sovražnik: razuzdanost, lenoba, lahkomišljena potratnost in nevednost, zlasti pa je alkoholizem tisti satan, ki izjeda duševne, telesne in gmotne moči ljudstvu in napravi več škode, kakor vse vojske.

K sklepu je govornik vspodbujal poslušalce, naj po svojih močeh podpirajo „Zgodovinsko društvo“, ki hoče odkriti preteklost naše domovine in našega naroda, naj ne vničujejo starinskih reči, ki se morda najdejo, kakor se navadno zgodi, naj čuvajo v svojih hišah stara pisma, pa stare lepe šege in narodno nošo.

K sklepu so pevci zapeli pesmico „Slavček“ in zborovanje se je zaključilo.

Središče.

V nedeljo, dne 9. t. m., se je vršil ob zelo lepi udeležbi funkcionarjev vseh zadrug v ormoškem okrožju lep zadržni okrožni shod, kateri je trajal skoraj tri ure. Shod je otvoril in ga vodil gospod T. Korpar, načelnik ormoške posojilnice. Razpravljalo se je na shodu o skušnjah o priliki denarne krize, o zadržnem fondu, o banki.

Gospod nadrevizor Vladimir P u š e n j a k iz Maribora je predaval o ustanovitvi dobrodelnega društva v okvirju naše zadržne organizacije. — Razpravam so zborovalci sledili z zanimanjem in obljubili, da bodo delovali za uresničenje našega nadaljnega zadržnega programa. Kot kraj za okrožni zadržni shod prihodnjega leta se je določil Sv. Tomaž.

St. Jurij ob Taboru.

Na večerajšnjem zborovanju Slovenskega katoliškega političnega društva za vranski okraj sta govorila dr. K o r o š e c in P i š e k. Prvi je govoril o deželnem zboru in njegovih nalogah v bodočnosti, drugi o razmerah v državnem zboru ter o davčnih predlogih. Poslancema se je izreklo zaupanje.

Liberalizem in katoliška cerkev.

Sicer pravijo liberalci, da je vera zasebna reč, o kateri ni treba veliko govoriti v javnosti. Ali kljub temu ne pišejo liberalni listi o nobeni stvari na svetu toliko, kakor o veri, klerikalizmu in pa o katoliški cerkvi. Kaj pa mislijo o cerkvi? Zelo zmešano. Prav za prav še sami ne vedo, kako bi postanek cerkve razlagali in kako bi jo pred svetom v nič dejali. Enkrat pravijo, da cerkve sploh ni, drugič, da je. Eni govorijo, da jo je Kristus ustanovil, drugi trdijo, da so jo poklicali v življenje rimski cesarji. A zopet so drugi, ki pravijo, da je Kristus res cerkev ustanovil, ampak da se je tako izpremenila, da ni čisto nič podobna Kristusovi cerkvi. Sicer pa cerkev gor ali dol, kar uči, je itak vse sama zmota in nevednost. Čujmo!

„Katolicizem ni nikak izviren verski sistem, ampak kopija (posnetek) starih predkristjanskih

nija (opravilo) mojega, i podaj, da žrtva juže (katero) očima veličastva tvojega az (jaz) nedostjan prinesoh, tebe budet prijetna, mnje že (za me) i vsjem za ihže (katere) prinesoh ju, tebe milujuštu budet prospjejna (tebi po milosti bode spravna).

V življenju bil je v mladosti in starosti veselega in prikupljivega obnašanja, do samega sebe oster, do bližnjega ljubeznjiv in večkrat predobroljiv. Predstojniki so mu bili naklonjeni, a njegovi podložni ljubili in spoštovali. Tovariši in sobratje so ga res pobratimsko ljubili, kar so posebno za čas njegove boleznii pokazali.

Ni se mogel odločiti zapustiti svoj Modruš ter drugod zdravje iskat, dokler ga ni vel. g. dekan in častni kanonik Jos. Broz v Ogulinu skoraj prisilil, iti v ondoto bolnišnico, kar je solznimi očmi ubogal. Bilo mu bolje, pa le domov, kjer je za dva meseca zvesti služabnik Gospodov mirno zaspal dne 23. avgusta 1911.

Zagrebski kat. list se je ginljivo in zaslužno spominjal našega rojaka v Modrušu, kateremu je zvesti prijatelj župnik gospod Glad iz Josipdola govoril pretresljivo in hvaležno nagrobno slovo iz srca vseh tovarišev in ljubečih župljanov. Ta blagi sosed je tudi našega rojaka leta 1905 spremljal na Slovenski Stajer k Sv. Jurju ob Ščavnici na primicijo k stari prijateljski obitelji. Gospod dekan in kanonik je ob smrti našega rojaka rekel: „Dober sosed je bil, zlata slovenska duša, tedaj le v miru počivaj!“

Tako si prijatelj Milošič 50 let užival pri bratih Hrvatih ljubezen in gostoljubnost, veselje in spoštovanje, zato v Gospodu pričakuj dneva, ko bomo vsi združeni po veri in narodnosti rekli:

Slava na višnih Bogu! po vse vjake vjekov. Amen.

S. Biserjanski.

cerkvenih formacij.“ („Slovenski Narod“, 1907, štev. 55.)

Tukaj govore, da je cerkev stara „predkristjanska cerkvena formacija.“ To jih pa nič ne ovira, da v isti sapi trdijo, da je

„katoliška cerkev v bistvu samo nadaljevanje poganske rimske države, kateri služi vera v svrhu gospodovanja nad narodi.“ („Slovenski Narod“, l. 1902, štev. 19.)

In zopet na drugem mestu pravijo, da „cerkev ni duhovna združitev, ampak posvečna moč, kateri služi vera samo kot sredstvo za vladanje.“ („Slovenski Narod“, 1902, štev. 169.)

Ker pa cerkev vendar obstaja in je ne morejo iz sveta spraviti, zato ji poskušajo na drug način do živga priti in ji tako njeno božje poslanstvo odreči. Pravijo pa sledeče:

„Kristus ni ustanovil posebne cerkve; kristjanstvo je nastalo še le po Kristusovi smrti.“ (Sl. Narod“, 1902, štev. 168.)

„Rimsko cerkev je ustanovil cesar Teodozij iz čisto posvetnega namena.“ („Slovenski Narod“ l. 1902, štev. 171.)

„Katoliška vera je samo v daljni zvezi s Kristusom.“ („Slovenski Narod“, 1902, štev. 168.)

Po Kristusovi smrti se je začel po liberalnih trditvah

„boj v cerkvi za zmago med Kristusovimi nauki in poganskimi nauki. V tem boju je bil Kristus premagan in cerkev se je izpremenila v nositeljico židovske hierokratične države.“ (Slovenski Narod“, 1902, štev. 71.)

Liberalci torej še sedaj niso na jasnem, kaj je katoliška cerkev; ali je „predkristjanska cerkvena formacija“, ali „nadaljevanje poganske rimske države“, ali „židovska hierokratična država.“

In vendar je nauk o katoliški cerkvi vsakemu pametnemu človeku tako umljivo in jase. Kristus je sam z besedo in dejanjem pokazal svojo namero in voljo, da hoče ustanoviti versko družbo ali cerkev, v katero naj bi vstopili vsi ljudje. Kolikokrat je govoril o „svojem kraljestvu tukaj na zemlji“, da bo „zidal svojo cerkev“, da bo „en hlev in en pastir.“ Postavil je apostole, ki naj bi vernike učili, opravljali daritev svete maše, delili zakramente, dajali zapovedi in vodili cerkev. „Pojte, učite vse narode, krščujete jih!“ „Jaz sem z Vami vse dni do konca sveta.“ Vernikom je zapovedal, naj poslušajo učitelje, katere je postavil. „Kdor cerkve ne posluša, bodi kakor nevernik in očitni grešnik.“

Človek mora biti zares zelo omejen ali pa zelo strasten, da bi verjel takim liberalnim neslanostim o „predkristjanski cerkveni formaciji“ in „židovski hierokratični državi.“

Politični pregled.

Stališče Hohenburgerjevo — omajano?

P r a g a, dne 8. novembra. List „Bohemia“ javlja iz Dunaja: V parlamentarnih krogih so se danes raznesle vesti, glasom katerih je postalo stališče justičnega ministra Hohenburgerja nevzdržljivo. Bržkone bo imel justični odsek prihodnji tork sejo, ki bo v svoji večini ostro obsodil znani Hohenburgerjev ukaz v zadevi nekega dunajskega sodnika. Od izjav, ki jih pričakuje justični odsek od Hohenburgerja, bo odvisno, če bo prišlo do glasovanja za nezaupnico Hohenburgerju, ali ne.

Češko.

Rezultat češkega deželnega proračuna na podlagi elaborata deželne upravne komisije je sledeči: potrebščina 90.358.143 K, pokritje 69.360.302 K, primanjkljaj 20.997.841 K. Primanjkljaj je deloma pokrit s posojilom praške mestne hranilnice v znesku 8 milijonov in s kratkodobnim državnim posojilom K 1.700.000.

Mehika in Združene države.

Mehikanski predsednik Huerta je odklonil vse zahteve Zedinjenih držav ter izjavil ob enem, da se bo pokoril samo le sklepom mehikanskega kongresa.

Italija.

Iz Rima poročajo:

Pri slavnosti povodom izvolitve poslanca Luzija v Neapolju je bil izvršen bombni atentat. Slavnosti se je udeležilo 20.000 oseb. Bomba se je razpočila, ko je začel Luzi govoriti v balkona svoje hiše. Na cesti je nastala velika panika, v kateri je bilo 12 oseb težko ranjenih. Napadalcu so pa pobegnili.

Na Balkanu.

Grško-turški konflikt in Srbija.

V poučenih pariških krogih se zatrjuje, da je Turčija že ponovno poskušala pridobiti Srbijo za slučaj grško-turške vojne za nevtralnost, a je Srbija te turške ponudbe odločno odklonila in takoj dirigirala del svojih mobiliziranih čet na grško mejo. Grško-turški položaj se presoja v Parizu zelo pesimistično.

Novi avstro-ogrski poslanik v Belgradu.

Za avstro-ogrškega poslanika v Belgradu je imenovan doseđanji naš poslanik na Cetinju Vladimir baron Giesel. Doseđanji poslanik Ugron se pridedi zunanjemu ministrstvu na Dunaju. Avstro-ogrski poslanik na Cetinju je postal Eduard Otto.

Vesti o odstopu bolgarskega carja Ferdinanda.

Belgrad, dne 9. novembra. (Zasebno.) List „Balkan“ priobčuje iz Sofije: V tukajšnjih političnih krogih je razširjena vest, da namerava bolgarski kralj Ferdinand odstopiti v prid svojemu sinu Borisu.

Prestol nove Albanije.

Princ Viljem Wied je dospel na Dunaj. Nj se še definitivno odločil, če sprejme albanski prestol. Njegova končna odločitev je odvisna od okolnosti, a dobi 75.000.000 K posojila, za katere naj prevzamejo velesile garancijo. To vprašanje še ni rešeno. Princ Wied zahteva nadalje tudi garancijo za svojo civilno listo, ki naj znaša za enkrat 400.000 K. Kot rezidenca si bo izvolil najbrže čez leto Piron ali Elbasan, po zimi pa Drač ali Valono.

Bolgarski častniki Veniselosu.

Bolgarski častniki, ki so se vrnili iz grškega ujetništva, so poslali grškemu ministrskemu predsedniku Veniselosu brzojavko, v kateri najodločneje protestirajo proti neusmiljenemu postopanju grških oblasti proti vjetim bolgarskim častnikom in vojakom ter izrekajo Veniselosu svoje obžalovanje.

Obletnica osvobojenja Prizrena.

Dne 6. t. m. je poteklo leto, odkar je bil osvobojen Prizren. Obletnico so na svečan način praznovali uradi in prebivalstvo. Kralju in vladi je bila poslana udanostna brzojavka.

Nova balkanska zveza.

Novi grški poslanik v Petrogradu je izjavil napram nekemu sodniku „Rječi“ o novi balkanski zvezi: Grška ima sedaj samo s Srbijo formalno zvezo. Seveda so odnošaji napram Črnigori in Rumunski prijateljski, ker so tudi interesi skupni in identični. Vprašanje formalne zveze s tema državama pa še ni definitivno rešeno.

Turški vojni davek.

Ministrski svet je sklenil zakon, da se pobira vojni davek še nadaljnih deset let izključno le za ojačenje vojne mornarice. Isti namen ima odredba, vsled katere se odtegnejo vsem uradnikom od plače 3 odstotki.

Hipotekarno banko v Srbiji

s 50.000.000 dinarjev glavnice snuje skupina inozemskih kapitalistov.

Raznoterosti.

Naš prevzv. g. knezoškof so odpotovali na Dunaj k škofijskim zborovanjem.

Osebnost. Imenovan je za polkovnika artiljerijskega polka številka 10 Friderik Sirca, ki je znan v slovenskem glasbenem svetu pod imenom: Risto Savin.

Jagode v jeseni. Mladenka Katica Sever, posestnikova hčerka na Humu pri Ormožu, nam je doposlala mal šopek jagod, od katerih so nekatere skoro dozorele. Tudi en cvet je bil zraven. Nabrala jih je na prostem. Prijetni in solnčni dnevi poprejšnjih tednov so jih izvabili na dan. Pač redka prikazen v jeseni. Za prijazen spomin hvala prisrčna!

Vilajet Pragersko. „Slovenec“ piše: Poleg vilajeta Koroško in Štajersko obstoji na Slovenskem še poseben vilajet Pragersko. Mi smo že v posebnem uvodniku in noticah ta čedni vilajet korenito opisali. Dosegli smo, da je znan Pivon prestavljen iz Pragerskega na Tirolsko, kjer sedaj lahko nemoteno širi svojo pangermansko kulturo. A sistem, korupcija, boj proti Slovincem traja na Pragerskem še naprej. Škandali proti Slovincem, posebno pa zadnji čas še proti slovenskim uslužbencem pri železnici, postajajo dan za dnem grši. Izvedeli smo še sledeče: Slovenski uslužbenci na železnici bi ne smeli v službi nobene slovenske besede več ziniti. Od strani železniškega uradništva se vodi poseben „protokol“, v katerem se vpišejo oni železničarji, o katerih se po denuncijantih izve, da v službi ali pa celo v družini govore slovensko. Namen cele gonje je, odstraniti s Pragerskega slehernega Slovence in nadomestiti ne samo uradniška, ampak tudi mesta uslužbencev s samimi zagrizenimi Nemci. Südmarka in Volksrat pomagata pri tem delu. Treba bo ostre metle in pa ostrejšega piša na direkcijo.

Naredbeni List. Piše se nam iz St. Jurija ob južni železnici: Tistim krajnim šolskim svetom, ki so se upravičeno pritožili na učno ministrstvo zoper siljenje deželnega šolskega sveta k plačevanju „Naredbenega Lista“, je prišel, kakor je bilo pač pričakovati, nepovoljen odgovor. Pravno dokazano še pa tudi sedaj ni, če je krajni šolski svet dolžan, trpeti te izdatke. Svetujemo, vložiti pritožbo na upravno sodišče. Vendar vseh je že sedaj tolik, da je odgovor dobil krajni šolski svet, dočim se ga tedaj, ko se mu je naznanilo izdajanje „Naredbenika“ in pozneje, ko se je povdarila obveznost plačevanja, ni smatralo vredno, naravnost obvestiti, kakor je po šolskih vodstvih.

Pobratnija Slovencev in Hrvatov. Opozarjamo na današnji podlistek Biserjanskega. Narekaval ga ni mrzel spomin, temveč gorko srce, ki je prepolno ljubezni do Hrvatov.

Zopet — socialdemokratska poneverjenja. Pretečeni petek je odredilo sodišče v Lvovu temeljito in natančno preiskavo proti mestni bolniški blagajni. Pri tem so prišli na sled velikim sleparstvom. Poneverenih je več tisoč kron. V vodstvu bolnišve blagajne sedijo socialdemokrati, v nadzorstvu pa celo

socialdemokratski poslanci dr. Diamand, Hudec in znani socialdemokratski agitatorji Hankieriec, Naher, Salamander itd. Lepa družba!

„Slovenski liberalizem v pravi luči.“ Knjižico pod tem naslovom je izdalo Obrambno društvo v Ljubljani in jo je začelo razpošiljati v nekaj izvodih č. župnim uradom. Posamezen izvod te časa primerne brošurice velja s poštnino vred 30 vinarjev, pri večjem odjemu se zaračuna izvod po 20 vinarjev. Naročila naj se izvolijo poslati na Obrambno društvo v Ljubljani, Kopitarjeva ulica. Posamezni izvodi se pa dobe tudi v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

„Dajte nam nazaj usmiljenke v bolnišnice!“ — Ta klic gre danes po Francoskem in razna okrožja v peticijah nujno prosijo, da se jim dovoli v bolnišnice zopet vpeljati usmiljenke. Okraj Grenoble je že pred kratkim poslal tako peticijo z 11.000 podpisi na vlado. V okrožju Montmartre v Parizu pa so imeli socialnodemokratski delavci velikansk shod, kjer so odločno zahtevali od vlade, da naj v javnih bolnišnicah zopet nastavi usmiljenke, češ, te strežejo delavcem z isto ljubeznijo, kakor bogatinom. Bogatini se zdravijo v sanatorijih in ker dobro plačajo, se jim tudi dobro streže. Delavci ne morejo plačati, zato se pa po bolnišnicah z njimi od strani strežnikov in strežnic grdo ravna. Res je: Samo ena ljubezen je, ki vse premore in ta je krščanska.

Za slogo med pravaši. Iz Zagreba poročajo: Obe pravaški stranki v Zagrebu se pripravljata za vrhovni strankarski zbor. Prihajajo vesti, iz katerih se da sklepati, da bodo na shodu mnogi ugledni pravaši z dežele zahtevali fuzijo, ali pa vsaj kompromisno delovanje pravaških skupin za časa bodoče volilne dobe.

Alfred Russel Wallace †. V Londonu je umrl slavnoznan angleški prirodoslovec Alfred Russel Wallace v starosti 90 let. Izdal je več prirodoslovnih raziskovanj, kakor tudi publikacijo o geografičnem razširjenju živalstva z ozirom na zakone fizičnih in organskih sprememb.

Kmetijska družba v Nemčiji je imela v lanskem letu 18.394 članov in 1.748.300 mark dohodkov. Družba je imela 290 uradnikov in kmetijskih strokovnjakov. Družba je prodala v pretečenem letu za 12.000.000 mark umetnih gnojil, 3.500.000 mark umetnih hranil in 8.000.000 kilogramov raznih semen. Družba je izdala v preteklem letu 34 publikacij, ki so bile strokovnega značaja.

Prestolonaslednik v veliki nevarnosti. Zadnji petek je bil naš prestolonaslednik Franc Ferdinand v veliki nevarnosti. Pipeljal se je iz Slezije, kjer je bil na lovu pri deželnem glavarju grofu Larischu, na Dunaj. Pri vožnji iz kolodvora v grad Belvedere bi se bil avtomobil prestolonaslednika skoraj ponesrečil. Skoraj bi bil namreč trčil v neki tovorni voz. Samo sigurnost šoferjeva je preprečila veliko nesrečo.

Štajersko.

Maribor. V nedeljo, dne 16. t. m., se vprizori „Ubogi možiček.“ Burka v treh dejanjih. Spisala O. Walther in Leo Stein. Poslovenil Šr. Režiser: Josip Molek, bivši član deželnega gledališča v Ljubljani. Sodeluje orkester Glasbenega društva. Blagajna se odpre ob pol 7. uri zvečer. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Prihodnja predstava na Miklavževo nedeljo, dne 7. decembra, ob 4. uri popoldne: „Pogumni krojaček.“ Romantična otroška igra v štirih dejanjih.

Maribor. (Slovensko gledališče.) Prihodnja nedeljo, dne 16. t. m., točno ob pol 8. uri zvečer, se vprizori jako zanimiva burka „Ubogi možiček.“ To bo smeha, da bo za počit! Saj je gospod Molek, bivši član deželnega gledališča v Ljubljani, obče znan kot izboren komik, kateremu je ljubljansko gledališko občinstvo vedno s frenetičnim aplavzom čestilo. Igra je sama na sebi polna šaljivih prizorov. Možički so pač v resnici na celi črti veliki reveži. Upajmo, da se bo ves mariborski ženski cvet že iz radovednosti udeležil te predstave in imel „veliko usmiljenje“ z ubogim možičkom. Sodeluje orkester Glasbenega društva. Po predstavi kratka zabava v mali dvorani z eventualnim plesom, kakor že zadnjič. Predprodaja vstopnic pri gospodu Weixlu, Glavni trg 22.

Ormož, mestece na slovenski zemlji na Spod. Štajerskem, je kraj za izzivanje mirnih Slovencev in širjenje pangermanske politike, si bržčas misli mlad železniški poduradnik-aspirant, ki je bil pred kratkim prideljen na našo železniško postajo. Ta gospodič noče in noče razumeti slovenskega jezika. Razmere, slične celovškimi, naj bi se udomačile tudi pri nas?! Ako se gre za stranko, ki nemščine ne zna, že mora tolmačiti uslužbenec-Slovenec svojemu predpostavljenemu gospodu poduradniku-aspirantu. Ne rečemo, da mož aspirant ne zna slovenski, ampak uradno se on ne pogovarja pri „šalterju“ s strankami slovenski, ker bi s tem krhal ugled vsenemške politike in bi se nam Slovincem pripoznala pravica, ki nam po vesti in poštenju gre. Ormožancem prusovskega pokoljenja pa gotovo srce radosti bije, kadar stopi mož-aspirant pred vlak in pogledava na urro, okrašeno s frankfurtarskimi traki ter s tem javno pokaže, da je v vrsti ormoških heilbratcev eden brambovec več. Pa bomo že še videli in govorili drugokrat odločneje.

Sv. Rok ob Sotli. (Himen.) Poročen je bil dne 1. t. m. tukajšnji gospod nadučitelj Jožef Cenčič z gdč. Jozepino Belšak. Bilo srečno!

Dobrna. Čeden pristaš Narodne stranke. Liberalna stranka ima pri nas pristaša v osebi nadučitelja Čulka. (Ta mož, ki nam ga je šolska oblast poslala proti naši volji, je imel držnost, da je protestiral zoper našo slovensko zastavo, ki jo je razobesila občina, ki je — dobro si zapomnimo — ne v Nar. stranki, ampak odločno v taboru Slovenske kmečke zveze. Ta človek je bil silno jezen, ko je zagledal slovensko zastavo na občinski hiši, kjer se je dne 4. t. m. tam začasno pripravljena šolska soba za IV. razred blagoslovila. Ta človek, pristaš Nar. stranke, je rekel, da ne prevzame odgovornosti za to, da je na hiši, kjer se nahaja četrtič učna soba (na občinski hiši) slovenska zastava razobešana. Ima li — tako bi človek mislil — ta mož strah pred odgovornostjo nasproti Narodni stranki in Südmarki? Prav odločno vprašamo: liberalci, kako morete trpeti, da tak človek tukaj zastopa Narodno stranko? Ko je neki šolar pozdravil ter zahvalil zaslužne zastopnike občine in cerkve, bi moral v zadnji kitici reči: „In vsem zdaj gre zahvala naša, ki jo izrekam zdaj to pot. Bog živi blaga srca Vaša, Bog živi naš slovenski rod!“ Gospod Čulk je dal spremeniti zadnjo vrstico v: „Bog živi habsburški rod!“ Vse prav: Bog živi našega cesarja! Pa ta zadnja vrstica je tako nedolžna, da se mora nad njo zgražati samo kak Čulk. Od takih rodoljubov, kakor je Čulk, se mi prvič ne damo učiti ljubiti habsburškega rodu in drugič nikakor ne zatajiti slovenskega roda!

Celje. V nedeljo, dne 9. t. m., se je ustanovila v Celju Zveza spodnještajerskih obrtnih zadrug. Pristopilo je do sedaj 11 obrtnih zadrug, ki štejejo 1638 mojstrov, 661 pomočnikov in 689 vajencev. Izvolil se je tudi odbor iz samih obrtnikov. Natančneje še poročilo prihodnjič!

Celje. Liberalno društvo „Napreč“ je v soboto zborovalo, da sklepa o celjskem gimnazijskem vprašanju. Ne vemo, kako je zborovanje izpadlo, ker nismo bili zraven, tudi radovedni nismo, kaj se je tam govorilo, gotovo pa je, da mi vemo dovolj o liberalni skrbi za celjsko gimnazijsko vprašanje. Hiša, v kateri je sedaj slovenska spodnja gimnazija, je lastnina dr. Kukovca. Slovenski krogi so nameravali poiskati za slovensko gimnazijo boljše prostore. Toda dr. Kukovec ni nikomur povedal, da je z minolim šolskim letom potekla najemninska pogodba, ampak je tiho in mirno sklenil novo pogodbo za 5, oziroma 10 let. Vsled tega je v bistvu tudi čisto navadna farbarija javnosti, ako se sedaj prirejajo zborovanja za reševanje gimnazijskega vprašanja. Za pet let je dr. Kukovec sam rešil to vprašanje in vse drugo je sedaj prazno govoričenje. Pač pa je dr. Kukovec poskrbel, da se je v novi pogodbi najemninska svota povišala. Morda nam dr. Kukovec pove, kako visoka je ta svota.

Šaleška dolina. Pri nas so ljudje kar razburjeni, ko so čitali, koliko upravnih stroškov si je naračunal liberalni vodja dr. Kukovec od šoštanske posojilnice. Mi kmetje smo morali prostovoljno podpisavati stotake in tisočake, da bi rešili posojilnico pred konkurzom; mi, ki smo nedolžni, nekrivi, moramo šteti prispevke, dr. Kukovec pa, ki se baha naokrog, da je nas rešil, obere od posojilnice mastne zasluzke. Torej enkratni pogovor s telefonom 50 kron! Nisem hotel tega verjeti, toda potrdilo se mi je v Šoštanju. Zvedel sem še več: dr. Kukovec si je zaračunal vožnje na Dunaj s 400 K, potem zopet 100 kron, za dva kratno prenočišče na Dunaju in večerjo še posebej 250 kron! Ko sem to slišal od gospoda v Šoštanju, sem postal razburjen in zaklical: „Vrag, kaj ti ljudje kar denar žrejo?“ Mi zahtevamo občni zbor, da nam načelstvo poda račune. Zakaj načelstvo ne objavi takih stroškov? Ljudstvu se mora povedati, kake zasluge ima dr. Kukovec za šoštanjsko posojilnico!

Šoštanj. Člani posojilnice radovedno povprašujejo, koliko je stala intabulacija celjske Zadr. zveze na hišo na Dunaju. Baje je tisto intabulacijo izvršil advokat dr. Kukovec in računal po tarifu. Dunajska hiša je stala 245.000 K, na hiši je že bilo nad 242 tisoč kron dolga intabuliranega; celjska Zadružna zveza pa je intabulirala še 100.000 K, akoravno ni bilo več nobene varnosti. Ljudje se vprašujejo, čemu so se delali posojilnici taki stroški, a varnosti ni bilo nobene za liberalno Zadružno zvezo. Gospod dr. Kukovec, povejte, ali niso znašali sodnijski stroški nad 600 K, povejte, koliko je računal advokat in kateri! Člani bodo zahtevali na občnem zboru pojasnila v tej zadevi. Glejte, članice celjske zveze, kako ona podpira svoje članice!

Gornji grad. Vabimo k okrožnemu združnemu shodu, kateri se vrši v četrtek, dne 13. t. m., v Gornjem gradu, v župnišču v drugem nadstropju. Začetek ob pol 10. uri predpoldne. Dnevni red: 1. Volitev okrožnega načelstva. 2. Določitev kraja za prihodnji okrožni združni shod. 3. Navodila za poslovanje. 4. Predavanje: delo za ljudski blagor in posojilnice. 5. Slučajnosti.

Listnica uredništva.

Gospod Matjaž Gregor Dekležin: „Trgovski List“ izhaja v Trstu, ulica S. Francesco d' Assisi.

Loterijske številke.

Trst	5. novembra 1913	18	55	71	19	59
Dunaj	8. novembra 1913	81	27	56	1	42

Takoj se da ra račun **dobra gostilna** v Gornji savinski dolini starejši poštenski ženski ali zakonskima ki opravljata krojaško obrt. Pod „Takoj 23“ na upravištvu tega lista.

Pozor! Ker se nagiba sezona h koncu opozarjam cenjeno občinstvo na **nečuvano nizke** cene vseh **poletnih obuvaj, posebno sandal in platnenih čevljev.** — Naj nihče ne zamudi ugodni prilike. Naročila od zunaj se izvrše točno in poceni. **STEFAN STRAŠEK** prva največja zaloga obuvaj v Celju, Schmidgasse šte. 3.

Belilnica voska, obrt medu in voščenin Franc Cvilak, Slov. Bistrica

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu. Zaloga kapljenega in precejnega medu, medic in medenjakov. Zaloga rumenega in obledenega voska, voščeni sveč, voščeni svitkov, stearinovi, cerkvenih in namiznih sveč v vsaki velikosti.

94

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj, Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba.

95

Franjo Duchek svečar in medicar v Mariboru Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna!

Nizke cene!

Stanovanje

z lepo kuhinjo in sobo se da takoj v najem. Prednost imajo stranke brez otrok. Proda se tudi izvrstno motorno kolo, prvovrstne svetovne znamke. Več pöve Franjo Pograje, Reseggergasse šte. 16, Mellinghof, Maribor. 213

Novo!
Vinko Dustovrh
Celje, Narodni dom.
Velika zaloga sgotovljenih oblek za moške, ženske in otroke.
Vsakovrstna perila.
Klobuki.

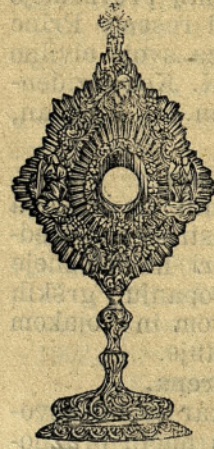
Franc Pleteršek Maribor **Zaloga Koroška cesta 10. pohištva**

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal. otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Karol Tratnik

se priporoča kot

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in cerkvene posode, kot monštranc, kelihov itd.

Maribor, Pfarrhofgasse 3.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju priporoča veleč. duhovščini svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Demetrij Glumac

Gl. v. delavnica: **bakrar** Podružnica: Maribor, Ptuj, Kas rnska ulica 9 Sarnitzgasse 11

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kot montiranje parnih kotlov za parne stroje barvarnic, belilnic, tovarn za usnje in sveče, za parne in vodovodne naprave v bakru in železu

Perilni kotli in kotli za žganje vedno v zalogi. Peronospora brizgalnica lastnega izdelka Kupujem po najvišji ceni staro kovino, baker, medenino in cina. Popravila vsake vrste točno in zelo po ceni. 93

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čedalimi obrobki, sprejema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlö. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruge in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računsko zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselice: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, poročnice, parte in žalostinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društev in častne občane v različnih okraskih in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

00000 Vsa naročila se izvršijo ceno in točno. 00000

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: nav. d. e. 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsace. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. po. ož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti puplarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. **Pojasnila se dajejo** in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).